

A kamara főtitkára az aktuális gazdasági kérdésekről.

Szeged, október 13. (Saját tudósítónktól.) Tonelli Sándor kamarai főtitkár a múlt hét folyamán hivatalos ügyekben Budapesten, Kalocsán és Baján járt. A különböző hatóságoknál folytatott tárgyalásairól következőket mondotta a Szeged tudósítójának:

— Mult szerdán a kereskedelemügyi minisztériumban volt értekezlet Valkó Lajos miniszter személyes elnöklésével

a kisipari hitel

ügyében. Ez a kérdés, amely ma gazdasági életünknek egyik legfontosabb, mondhatni sarkalatos problémája, a kamarák többszöri sürgetésére került napirendre, amelyek a kereskedelemügyi miniszterhez intézett beadványaikban többször rámutattak, hogy a kisipar bajait elsősorban nem rendelkezéssel kell megoldani, hanem lehetővé kell tenni a hitel nyújtása révén, hogy a kisiparos anyagot, szerszámot, gépet tudjon vásárolni, szóval dolgozni és termelni tudjon. Annál fontosabb most a kisipari hitelnek az ügye, mert az összes iparfejlesztési célt szolgáló állami támogatások és segélyezések megszűntek és az iparosság teljesen a saját erejére van utalva. Az IOKS-nak feladata volna ugyan, hogy a saját szövetkezetein kívül a kötelekbe nem tartozó iparosságot is hitellel támogassa, a szerdai értekezleten azonban maga Hadik János gróf, az IOKS elnöke jelentette ki, hogy ezt a feladatot az IOKS ellátni nem tudja.

A szerdai értekezleten a miniszter azt a tervzetet mutatta be, melyet megbízásából a Pénzügyi Központ a kötelekbe tartozó intézetek útján elsősorban *termelői hitelt* nyújtana a kisiparosoknak, olyformán, hogy leszámítolná az iparosok áruváltóit és adott esetekben a hitelnyújtást megfelelő fedezetek mellett oly irányban is kiterjesztené, hogy az iparos saját elfogadványa alapján is vehessen hitelt igénybe. A kölcsön a jelenlegi jegybanki váltóleszámitolási kamatlábat figyelembe véve 24 és fél százalék évi kamattal lehet *jelentene*, ami mindenestre igen nagy könnyebbség volna a mai terhes kölcsönökkel szemben. Valószínű azonban, hogy még ez a kamatteher is a további tárgyalások során még csökkenni fog.

Az értekezlet a bemutatott tervzetet a tárgyalás alapjául elfogadta, de különösen annak szükségességét hangsúlyozta, hogy *minél előbb valóság legyen belőle*. Voltak különböző javaslatok, hogy kik kaphassanak a kölcsönökből, ezeket a javaslatokat azonban az értekezlet elvetette, mert ilyen tekintetben nem lehet megkötni az anyagi felelősséget viselő pénzügyi intézetek kezét. Hogy a tervezett hitelakció milyen keretek között lesz lebonyolítandó, az még nincs megállapítva, mert a Pénzügyi Központ erre vonatkozólag még hozzávetőleges becslést sem tudott felállítani.

Szintén a kereskedelemügyi minisztériumban Wimmer Fülöp kamarai elnök és Tonelli főtitkár résztvettek egy másik értekezleten is

a kamarák pénzügyeinek rendezése

ügyében. Ezen az értekezleten Wimmersperg Frigyes báró államtitkár elnökölt és a pénzügyminisztériumot Lukács Ödön miniszteri tanácsos képviselte. Az értekezleten teljes megállapodás jött létre, hogy a kamarák aranyköltségvetést készítenek és a kormány olyan illetékvédelmet biztosít nekik, hogy működésüket ismét a háború előtti keretek között felvehetik.

— Pénteken — folytatta Tonelli —, *Magyar* Géza államtitkár, Darvas Ferenc dr. gyógynövény-írói igazgató és Ráday Gyula dr. osztálytanácsos társaságában

a földművelésügyi minisztérium kalocsai paprika-kísérleti telepét

látogattam meg. Kalocsa a budapesti kamara területéhez tartozik ugyan, mégis örömmel fogadtam a telep megtekintésére a meghívást, mert így alkalmam nyílt, hogy Szeged mellett Magyarország második nagy paprikatermelő göcpontját megismerjem. A látogatás annál érdekesebbnek ígérkezett, mert a kalocsai telepet néhány esztendő óta dr. Obermayer Ernő fővegyész vezeti, aki Magyarország legképzettebb mezőgazdasági kémikusai közé tartozik és a paprikatermelés terén igen szép eredményeket produkált.

A kalocsai telep hetven kat. hold kiterjedésű, melyből hat hold van paprikával beültetve. A kísérleti telepen Obermayer csaknem kizárólag *szegedi eredetű szelektált növényekkel* dolgozik, melyeket azonban kísérletképpen más fajtákkal házassít. A törekvése az, hogy *egy korábban erő, egyenletes formájú, jól termő, kevés éretű, enyhén csipős ízű paprikát* hozzon létre. Erre irányuló kísérletei nagyrészt már sikerültek, mert a telep szántóföldjeiben felfüggesztett füzérek paprikái meglepően egyformák. Az így kitenyészített paprika szedése mintegy tíz nappal hamarabb kezdődött meg, mint a többi paprikáé. *A telepen holdankint mintegy 16 mm. légszáraz paprika termett*, míg a többi termelőknél a holdankinti átlagos termés nem haladta meg a tíz mázsát. Ma már Kalocsa környékén mindenütt a telep nemesített szegedi magvait vásárolják, illetve cserélik be. A telep

másfél kiló tisztított közönséges magért ad egy kg. nemesített paprikamagot.

Szeged szempontjából igen nagy jelentősége van, hogy az utolsó évek folyamán *Kalocsa mind erősebb versenyt fejt ki az édesnemes paprika előállítását illetően*. Azelőtt a kalocsai malmok leginkább csak középminőségű árut állítottak elő, mióta azonban a termelők jobb magot kapnak és a feldolgozás is javul, Kalocsáról édesnemes áru is fokozódó mértékben kerül forgalomba. Négy év előtt a kalocsai paprikának 1 százalékát sem minősítették édesnemesnek, *ma már a termésnek egynegyed része édesnemes*.

Obermayer a számomra egy kis gyűjteményt állított össze a telepen termelt különböző paprikafajtákból. Közötte van a magyar paprika ősnövénnyé, egy alig gyűszűnyi nagyságú, haragosvörös kis paprika, van egy négy centiméter hosszú, egészen vékony *indiai csilli*, egy arasznyi hosszú *török paprika*, egy ugyanolyan hosszú tengerentúli *sárga paprika*, egy füzérekben termő *japán paprikafajta*, néhány *spanyol paprikafaj* és egy teljesen *fekete, exotikus paprika*. A telepen ezeket a fajtákat kísérleti célból minden képzelhető változatban házassítják.

Egy fiatal szegedi festő festette meg a veszprémi püspök portaitját.

Szeged, október 13. (Saját tudósítónktól.) Csöndes, szinte néma világban élnek a szegedi festők, hiszen itt Velasquez-eknél is híresebb a *szatymazi homok* és száz Rembrandtnál hatalmasabb a *buckai bor*. Itt a magyar városok elsejében a képek hatalmas kiállítási termek helyett egy *hotel kicsi halljába* juthatnak csak el és néha még elkerülhetnek bizonyos boltok *kirakataiba*, nagyszerű nagyságú ősziarackok és valóban szépen szőtt szőnyegek közé. Hiszen itt elég „művészetpártolás”-nak tartják, ha olykor egyetlen képet vesz a város saját pénzéből és műtermek építése helyett itt meglegszenek, ha egy városi bérház körül egymásnak rontanak a római vallás és Calvin János hívei.

És mégis. Hiába kaszálják a rétet tavaszkor, — nyáron újra nő. Hiába lépdesik a mezőkön a margaréták szirmait, májusban a plain-airben új margaréták érkeznek. És hiában hagyják a porok és a borok nagy, halálos városában szenvedni és hervadni a szegedi piktorokat, — *idegen pátriák* mozdulnak meg és melegen ráölelik a sziveikre. Amíg Szegeden kirakatokban virulnak a vásznak hatalmas ősziarackok és sárgarépak között. addig idegen, más városok arannyal fonják be a *szegedi* piktor.

A piktorok csöndes, szinte néma szegedi világában talán legcsöndesebben és legelvonultabban él egy fiatal festő: *Balogh Margit*. Világos, könnyed, szinte pasztell-portraitit még csak kevesen ismerik — és *másfelől* már babérok érkeznek.

A műtermében jártunk, — *műterem!* — egy ebédlő, hol a falak és ajtók teli vannak vásznakkal és az ablak előtt, a kredenceken és a foteleken tul, a festőállvány áll. *Szegedi műterem!* Most jött haza nemrég. Lassan és nem a hivatásos nyilatkozók határozottságával beszél:

— A háború utolsó esztendejében kezdtem komolyan festeni tanulni. Budán *Deák-Ebner* műtermében mutatták nekem az első vonásokat, a királyi kastély alatt, a Várkert-Bazárban. Aztán Münchenben tanultam tovább, a kicsi Párisban. Később Berlin és Drezda következett, mindig új irányok, új mesterek, új szisztémák. De egyetlen célért: megtanulni rajzolni és *igazán rajzolni*.

— Az idén Páris következett, minden művészetek ragyogó fővárosa. Délutánonként végigbujtam szinte elvághatatlanul a Louvre-t és a Luxemburgot, ahol egyetlen teremben talán a világ legszebb szobrai vannak. És délelőtt — hónapokon át — tanulni jártam. Az *Académie des Beaux Arts*-ba inkább csak franciákat vesznek föl és ennek az akadémiának igen kevés haszna van a fiatal festőre. A legmerevebb tervek szerint kell mindenkinek tanulni és elmozdulni az akadémia szent hagyományaitól — lehetetlen. Ehelyett az *Académie Julien*-ekhez hasonlatos műterembe jártam, ahol kizárólagosan *aktot* rajzoltunk és festettünk. A cél itt is az volt, minden leszögezett irány nélkül, *rajzolni tanulni*. A festőnek ezt kell örökre és örökre tanulni. Soha nem elég.

— Tanítottak Párisban és Németországban különbözőképpen rajzolni, Drezdában szinte szoborszerűen, sikokba állítva minden testrészt és Párisban sokszor ráhelyezkedve az anatómia törvényeire és mégis kerek, egész vonalakkal. Végigcsináltam mindegyik iskolát és a sok városban végig néztem minden művészi irányt. A posztimpresszionistákét éppen úgy, mint az expresszionisták irányát. Határozott irányhoz nem kötöttem magam. Nem csináltam előre teoriákat és nem festek ezekre képet. *Tisztán és szabadon akarok festeni határozott irány nélkül*. Világosan, meleg, szelid színekkel és ahogyan látom a modellt. Minden modellnél más hangulat is lehet. És a más hangulat: más látás,

Baja és Szeged kapcsolata.

— Kalocsáról Bajára mentem át — folytatta Tonelli főtitkár —, amely szintén a szegedi kamara területéhez tartozik, de a trianoni béke következtében elvesztette a kerület székhelyével való összeköttetését. Ott *Vojnics Ferenc* polgármesterrel, a kereskedők egyletével és az ipartestülettel folytattam tárgyalásokat. Baján augusztus folyamán adták át a forgalomnak a vasútállomás és a Dunapart közötti *összekötő vonalat*, amely nagyszerűen bevált, úgy hogy ennek kiegészítése gyanánt most a legkomolyabb formában felmerült egy *rendes kikötő létesítésének a gondolata*. A kamara felterjesztést fog intézni a kormányhoz egy *bajai vámhivatal* létesítése ügyében. Szeged szempontjából is fontos az az értesülésünk, hogy már nemcsak a szegedi és bajai, hanem a szabadkai érdekelt-ség is megmozdult, hogy *Szabadkán át közvetlen összeköttetés* létesíttessék Szeged és Baja között. Ez irányban a tárgyalások szintén meg fognak indulni.

Megemlítette a kamara főtitkára, hogy a különböző kormányhatóságok a legközelebb napirendre kerülő fontos ipari és kereskedelmi ügyek intézése körül nagy szerepet kívánnak juttatni a kamaráknak és ezért erősen ki kell építeni a kamarák szervezetét.

más szín, talán más forma is.

Balogh Margit most végimutat az ajtókon, hol a legujabb aktok vannak. Drezdai és párisi portrék egymás mellett. Mintha két egészen más ember rajzolta volna. És a falon meleg, megfogó tónusu portrék, égő égi-kékek, szelid pirosak, arany-sárgák. És finom ceruza-rajzok, mint a rézkarcok. Így beszél aztán:

— Rendszerint csak portraikat festek. Csak nagyon ritkán kap meg egy-egy tény, amit aztán a szabadban festek. A ragyogó Páris után nemrég Veszprémbe hívtak. Kaptam néhány megrendelést és egyszer egy *meghívást*.

Rott Nándor veszprémi püspök valahol meglátta egyik portrémát és másnap kijelentette, hogy *velem kívánja megfestetni életnagyságú képét a püspöki kastély galériája számára*, ahol egymás mellett vannak a veszprémi püspökök arany keretben és sötét olajban — csupa elismert és megérkezett híres festő művei.

Két hétiig ült a püspök a rezidenciában és két hét után sokan mondták, hogy ez a portait egyik legsikerültebb munkám. Most itt dolgozom. Nyáron Itáliába szeretnék menni. Tanulni újra.

És *Balogh Margit* szegedi fiatal festő két rajzát most fogadta el a zsűri a *Műcsarnok őszi tárlatára*, aki Szegeden legfeljebb a boltok kirakataiban állíthatja ki vásznait, valóban nagyszerű ősziarackok és valóban hatalmas sárgarépak közé.

Vér György.

BRILLÁNS

ékszerek. Ezüst evőszerek. Schaffhausen, Omega, Doxa gyártmányú zseb-órák, készpénzerő, valamint igen előnyös

részletfizetésre

is nagy választékban

Fischer Testvérek

Telefon: 1065 és 1120. órák, ékszerészek S Z E G E D, Kárász-utca 10.

481

Újszegeden 600 □-öles szép gyümölcsös

2 szoba, előszoba, konyha, kamra, verendás azonnal elfoglalható új lakóházzal 55 millióért eladó. A vételár részletekben is fizethető.

PETRIK ANTAL ingatlan forg. iroda, Attila-u. 7.

Bolvárosi Bank és Kereskedelmi R.-T.

Telefon: 1494, 157, 1106, 451.

Folyószámla

Betétek

heti és évi kamatozásra.

Hirelek

kereskedők és magánosok részére. 516